

КОЛЛЕКТИВТИН ОРГАНИЗАКЧЫЗЫ

4 аштыкы информациялар

СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

ПОЛЬША НАЙЫСЫЛАЛ-БӨГҮН

Маршалковская-Варшавский төв кудумчуларының бөрөөн. Дорт, дегем, кезеде кийдер хайныкчаны турар бо чордому элэн каш километр шойду чоруктан. (СЭТА-ның фотохроникасы).

СЭКП-нің XXIV съездинин айтышынын боттан-дөрбөшөөн, чамдын партия организациялары партбөлүктөргө ууртулганы экинчи, оларның дайныкы ар-жа-шындын бөдөр талазы-биле шудургу ажылды чорудуп турар. Оң түңгөндө оларның хой-хөй кол-лентивтин дайныкы өззө, ында ажил-ишчилер ортуун-га организмичи болгаш политический ажилдын бузул-гаш башкарычызы болу берген. «Алдан-Маздыр» совхозтун Оргу-Шөлдүк партбөлүктү ажилының практиказын на-наа чикенки кирип бөлүр. Оң дуржулгазын моң-адана парлаан.

ЭЛЭН каш чылдар мур-унда бо партбөлүк коммунистерин саны он ай чедип турган, мынаарга эртен чымын ажилга дуржу-галгы, инициативалык чамдык коммунистерин партомунд ре-коммендиация-биле өскө хой-юу бригадаларга чоруткан. Ын-чангаш ам дөрт коммунист ар-кан болза-да, партбөлүк бригада кезигүүнүн най-ралдык, деминг коллектив чыл-дыр сыры каттыштырып шы-даан.

СЭКП ТК-ның май (1972 чыл) пленумунун соода парт-бөлүк бодунун ажилын эде тургузуп, улам күстөлдөргөн. Партокуммунистер соошуну-нуга белеткеп болгаш ону эртергени оң ажилыга дөштөг салдарын чедирген. Ол пленумунд соода эртен парт-бөлүктүк бир хуралына ком-мунисттик белет алдыңкы база оң укур-дуулазын дугайыч-та чугаалар, иш алуунуң ажил-херекти, инициативалык байдандык эртенки.

Инициатива-биле бо партбөлүк-те хурал коммунистерин бо-жожу коллективтик өскө-даа кезигүүнүн ижмандыгына, оларын сыры каттыштырып-тун школазы болу берген. Мында колдуула-ла партияны ажил хуралдарын эртерип, оң-кошкан, кыял болурун, кан-дык айтырып чугаалажырын маңызын башууру амындап турар. Бөлүктүк коммуни-стерин чамдык хуралдарына хой-юу өскө бригадаларына бригадаларына, партбөлүк ор-ганизацияларын, парткомунд база дирекция черини, колдө Советтин төлөөлөрүн, мал ажилының тускай эртемни-лерин чаап салууруштарын ча-чык апарган. Ол болза өскө-леринд эки түңгөндө билеп алырынга, дуржулга соошуну-нуга ажилык болу турар. Со-гогу чылдарда Оргу-Шөлдүк бри-гада Шекспирин хой-юу бри-гадаларына партбөлүктүк каттышкан хурал эртериприп практикада келген.

Партия хуралдарына ор-ганизацияны болгаш коллектив-тик амыралына колбашкан иш чугула айтырыларын чуга-лаалык турар. Чижээ, «Ус-тавич негеддерин, партияны даалтаны коммунистерин кү-үседип турары», «Коллективке коммунистерин авангардык ролу», «Ураганарын бүрүн ажаал алдыр хемчеглер дуга-йы», «Мал чөм белеткериине бригада кезигүүнүн кир-кирилгенин дугайы», «Малчы-нарын амыралар чуртталга-зын улам эжжэлериин дуга-йы» дөштөг ажилдары дуга-йырылган бар. Хүлээн а алган шиптирин күүсөлдөргөн ор-ганизацияны харысалгалык кижилерин информацияны дараазында хуралга дымнадып турар.

Чамдык партомунд кир-кирген чокча шиптирлерин берге айтырылган база тургу-лаар. Партбөлүктүк хурал-ның сүмөлдөргөн чамдык ынды айтырыларын партомга чу-гаалашкан, чогуур хемчегле-рин ап турар. Чижээ, бо чылдын

кылып, хуралдарга кандык ай-тырып чугаалашканын, оң шиптириниң утказын долчу-лап бижип алдыр. Ол болза ажил-херекти хүй бүрү ко-трольдарына ажилыт.

Эш Дажы-Намалдың бидү-рүлгенин көргүзүү база белки. Төрүр чүс хойга онааштыр чаш төк камгалап алып тала-зы-биле тоску беш чылдык дөрт чылдарының планын үш чылда күүсөлдөргөн, ам 1975 чылдың үлүүндө ажилдап тур-ар. Бо чымын төрүр чүс хой-га онааштыр 136 хуралыны, баштайгы кыраала-биле бир хойданна 2 кг дүктү алган.

ЭДЧ кезигүүнүн чурттар бо айтырыларын инициатива-биле ажилдап кылып турар. Бистиди калы ажилдажыла-ныстыр перспективтик планна-рын амыдал кылырына шиптиринг чүд болза, сон-дуга мурундагы хуралга СЭКП ТК-ның Чигине секре-тары Л. И. Брежневтик чуга-лаан Совет Эвилелинч улус ажил-херекти хөжүмдөргөн чигине перспективаны белет-кери болур.

Совет Эвилелинч энер-госистеманы ЭДЧ-ның Европада кезигүүнүн чурттарынд энергосистема-биле жокуп, чамгыс ай энергосистеманы тургузын белеткери дугайыч-та сессияны шиптирини оңа чугула деп санап, турар биз-дөс. Л. Штроугал демдегээр, ЭДЧ-нын сөзү сессияныкы база бир оңайгы чүдү болза, кезир беш чылдарда улус ажил-херекти планнарын таарыш-тырына чогуур түнөөлөрүн үндүргөн болур. ЭДЧ кезигүүнүн бүгү социализм чурт-тары амы улус 1976—1980 чыл-дарынын планнарын белеткел турар.

Эртен 25 чылда ЭДЧ-ны ажил-чорудууларының түндөр-лөрүн үндүрүп тура, ону тур-гускай чорук бистиди улус ажил-херекти хөжүмдөргөн чорук айгыр хөй укур-дуула-зын болгашын, улам-биле турар бо деп, Л. Штроугал би-жиз. Совет Эвилелинч бол-гаш өскө-даа социализм тур-ганын дууламчылык болгаш калы ажилдажыламы өзсө болза, бистиди ажилчы чоңа-чыныкы дүрүм өзүгара чор-дугаарынын турар түнөөлөрүн буурууга-даа, ажилчы чоңа-чыныкы амыралдык декленин

Бригаданы комсомол-чу-аныктарыны кылдыр эде тургускай дээрин үс-түндө чугаалап болгай бис. Олардын хой-хөй хөдөр хой-жүлөрүн дуржулгазын шу-дургу өрсөп, белки көргүзү-лөрүн чедип ап турар. Анык хой-жулар Ондар Доржу, Се-рге Сарылар болгаш өскө-лер дөртүр чүс хойга онааш-тыр чүс ажил хуралдарынын алган. Партбөлүк ындык му-ракчы төлөтүп анык кижилерин күсөлдөргөн бодунун хуралыны өстүрүнгө чикчө-нүн салып турар. Ам Ондар Доржу партияга кирерине белеткенин турар.

Амы уде партбөлүк боду-нуң политиктик болгаш организацик ажилы бригада кезигүүнүн күжүн план-нык даалтаны база социализм дүңгөлдөгөн күсөлдөргөн, малга чүдүр чөм-суурун тур-гуулары, кышка үдөгөргөн белеткериине уганаанган. Коммунист болгаш кезигүүнүн өзсө-даа ажил-ишчилериниң чуртталгазын бөрүчүлүк харысалгалык белеткел, оларын ортузунга политический ажилды күстөлдөргөн турган, улут өзсө-даа бол, ол партбөлүк бодунун коллектив дөштөгү болгаш кучуш дугайыч өскө болуп турар.

К. ХОМУШКУ, СЭКП обкомунун партияны-организацияны ажилдар киад-иниструктору.

«Искра» келер үдөгү пла-нык бис деп, ол түңгөндө би-жиз.

● ВАРШАВА. Улусчу Поль-шада өңдү металлургия шап-кыны-биле хөжүм турар. 1945 чылда ол алдыр Польша-га шуут чок турган. 1954 чыл-да Совет Эвилелинч акы-ду-ма дууламчылы-биле туткан «Славина» деп алюминий заво-ду ажилдап эгелэн. Ол-ла уде «Легница» деп, чөс эжилде-рер завод ажилдап эгелэн. 1974 чылда Польша 200 муң тонна чөс, 230 муң тонна коргултуну, 100 муң тонна алюминий бидүрер.

Чооку чылдарда өңдү ме-таллургия үлетүрү улам ыңайгы хөжүмдөргөн алдыр. Аңа үндүр хөргөнгөн бар-кы чартык кезин өсө бүдү-рүлгелерин турарына, чартык кырамына ажилдап. Ынчан-гаш өңдү металлургия польша үлетүрүнүн эң кол адырлары-ның бирээзи апар. Эртен чы-мын Польшаның даштык чурттары, оң иштисе Совет Эвилелинч үндүр саткан про-дукцияныкын ишти өртө 470 миллион доллар амы болган.

● БЕЛГРАД. Чыа хемчег-херекселер-биле деритиңел телефон станцияны Лоблянада ажилдап кирген. Ыла 10000 номер бар. Ол хевирин телефон станцияларын амы уде Белград, Сараево, Крагуеваца база эртен турар.

Телефонун ындык дерит-херекселерин бидүрерин Кра-нда (Словения) «Искра» деп үлетүр каттыжымшыкын шиптеди алган. «Искра»-со-циализм Югославия-биле ча-гыт. Ону 1946 чылда үлө-көп тургускан, оң бөр-ле-көп кайгычык улут бурунгар-лашыкын кылган. Амы уде улус каттыжымшыкында 23 муң киж ажилдап, алаан каш муң атык кызылдарын бидүрүп, югослав электротехника үлетү-рүнүк бугу продукцияныкын барык 20 хузуун берип турар. «Искра» кылган дерит-херекселер болгаш аппаратура-лар эки шымарык болгаш иле-гелди ажилдап, ынчангаш оларын даштык чурттар кү-рөлдө-биле сазып ап турар.

Эвилелдешкен республикалар найысылалдары

ЕРЕВАН БӨГҮН. Эрте-бурунгу, болгаш кезеде анык хоорай — Ереван чы келген туудуна экинчи турар. Республиканың найысылалында чал чуртталга районнарын, дөрт болгаш дегем магистралдарын ту-дуп турар. Армян хоорай туңгужулары на-ционал чалчыларын амы үдөгү архитек-туразына таарыштыр чорудуп турар.

ЧУРУКТА: пассажирлер бо амыгы орукут дуузы-биле Норкут ногаан үнүштүк дымнагына зоналыга чөс бөр. Г. ВАГДАСАРИЯНЫҢ болгаш Р. АКОПЯНЫҢ фотоу. (СЭТА-ның фотохроникасы).

Ленинчи политиканың херечизи

МОГАЛИШО. (СЭТА-ның тускай ноор.). Социал Демократтыг Республиканык союу-лары болгаш радиоу ССРЭ-нин Ленин Советинин Президиумунун Даргазы Н. В. Подгорныйн ол чуртта аян-чорудуна болгаш совет-социал чугаалажымшыкка уде кире-лериин салып турар.

Н. В. Подгорныйн бистия буртка аян-чоругу СЭКП-нин болгаш Совет чазактын чорудуп турар тайбынга ынакчы-лык даштык политиканыкы база бир чөс чоругу болур деп «Ленинчти октобар» солун бизир. Ол политика боттары-нын национал хамаарышпас чоруну бижылганы дөштөг им-перализмге, бүгү хевирини колониализмге, сөөк-язы млытар чорукка дүр демисе-жип чурар уурааста бугу та-лаанын деткичезин кылдыры-не чүтүлдүр. Оң-биле калы Н. В. Подгорныйн аян-чоругу Социал Демократтыг Рес-публика делегейин бур-гуулар депиндег бугу күш-терин-биле, хамкытын мурунунга Совет Эвилелинч баштапкан социализмге дем каттышты-рылганын чуртары-биле бодунун харылаанын бижыл-ганын шиптиринин хер-етидели болур деп «Ленинчти октобар» солун бизир. Ол со-дун Социалинн экономика-нын күрүнө секторун тургу-лаарына совет дууламчынын үлүт ролон демдегелген, совет-социал калы ажилдажыламы бедин-биле үндөс. ССРЭ-нин Дөдү Советинин Президиуму-

дерин ужураштырбай турар. Израиль шериг өрге-чар-галарынын үлгөдешимини-нерин уурланышыкынын массалык чыскаалдары Иеру-салыме болгаш барыш эртен өскө-даа хоорайларына болтуулан, оң кирякчилерин тулуп, хоругаттырган кижилерин хостаарын негез бол-гаш эжелеттирген деискар-лерде араб чоңа туур үлгө-дешиминери болуубозычче Израиль албатарычче теле-гей организацияларын кий-гирган.

Эжелекчилерниң үлгөдешимини

АММАН. (СЭТА). Израиль эжелекчи илеттер араб чо-нуу коргузуп, тулуп бажы-наар, өлүрүп, чилерер тала-зы-биле кампаныны калбар-тып турар. Нордан кезин барын эринден кезип төлөөлөр-ни өзүгара алырга, израиль-лер сөзүгү негелдин дургузуна алаан каш он араб чурттал-чаларын тулуп бажынаан бол-гаш оларын бажынаарын үрөп клапкан. Эжелекчилер тулуп бажынаан арабтарын килдиктеп, оларын төрөст-

Израильдин чөңгөөлери

НЬО-ИОРН. (СЭТА). Израиль Ливанга укур чөңгөөлөрүн уламчылап турар деп, БНО-нун Чооку Чөвү чүкте хайга-рачкылар дымнаткан. Июль 1-ден 7-ге чедер үеин ишти-де Израиль. Ливан деискарын үлгөт, чамомет, артиллерия-биле хой улаа боолан келген. Чепсекти израиль патрульер Ливандин деискарын үш улаа шургуп кирген. Израиль-дин алды шериг самодуу ол чуртун агаар кызыгарын үрөп кирген.

Керэни күштүг болдуруп бадыйлаан

БОНН. июль 10. (СЭТА). Ол хун ГФР-нин бундестагы тускай хуралга бажылашык-нын хөй кезин берип, ГФР-нин болгаш СССР-нин аразын-да керэни күштүг болдуруп бадыйлап дугайында тоолуун чүдүлдүргөн. Моол мурунунга бундестрат (чөс палатазы) бо хойхула уурдалып, дагал-талган турган, ол чорук ам ой-тур шаптырганы ол-дур.

МВР-ниң ДХМ-ниң дыңнады

ХАНОЙ. (СЭТА). Муруу Вьетнам Республиканың даш-тык херектер министрество-лунун төлөөлөкчын тускай дымнагынын ында тараткан. Ус дымнагында чугаалап тур-ганы бола: июль айында баштайгы беш хунонда сай-гон шеригер Муруу Вьетнам-ны хостаан районнарычче 684 шап халлашкын опера-цияларын кылган, бодунун контролдул турар зонамын чонун өлүрүп, коругдар тала-зы-биле үш муң ажил рейди-лери кылган болуп турар. МВР Революстут Тур чаа-зын контролдул турар рай-оннарын сайгон шеригер ар-тиллерия-биле 319 катал бо-лоан. Сайгон шериг-агаар күштеринин самодеттары хө-дөргөн районнарын кырына 194 разведка болгаш дайнык ужуулушкуну кылган.

Чазак кезигүүнүнн дүшкени

ЛИССАБОН. июль 10. (СЭТА). Португалия Рес-публиканын премьер-министри А. да Палма Карлуш (партия кезигүүнүн өзсө) албан дуула-зын бербон болуп турар деп ында парлаан тускай дымнагында чугаалап турар. Албан чухалдеген дүжөр дугайында шиптирин хулоон ап тура, «хууда политиктик чылдагыны» үдүргүлгө бол-дурган мен деп. А. да Палма Карлуш парлаанын төлөө-лөкчилерине демдеген. Оң чугааламы бола: «Кабинетке кандык-даа чуртталгаар тур-баан чүвө, бистер калы эки ажилдап турдувун. Демократ-тыг чорудушкунуларын бы-жымга бугурап турар мен».

Пекин биле Джексонун үзели

ВАШИНГОН. (СЭТА). Се-наатор Г. Джексон бодунун Пе-кинге барган келешинин соон-да, «хөй чүдүлөр талазы-биле соошугааларын дүжүр тур-лары» бидим деп, парлагат конференцияга чүдүркан. Сенаторун оңа ССРЭ-нин политикамын дугайында до-дучу чүдүрүшкүнү-биле до-дучу демдегелген өзүгара алдыр болза, Пекинниң үдүр-гүчүлөрүн болгаш Джексон-чүдүрүшкүнүн төлөөлөр чорам АКШ-ның эң реакцион илеттерери-нин «өрге-ажымтарыныкы» ми-дыг дүжүр турар чоругу ча-мыктык мурунунга Совет Эви-делин көөр хоон чок үсөл-бо-далга үндөлдөштүргөн. Оң ээлеп турар туружун Пекин өбилди, эл-сөксик каттышты-рып көрүп турарына Джексон ажил-биле демдегелген.

ЭФИОПИЯДА БАЙДАЛ

АДДИС-АБЕБА. 11. (СЭТА). Эфиопиянык чепсектик күш-терин хамааты чаа-биле калы ажилдажылашы кылырыга белен, ынчалза-даа чазактын ажил-чорудууларына көн-трөлдү тургузуп болгаш бүгү шиптирлерин хулоон алырга алаан киржир эргелгеп деп, шериг комитетинин парлаан ме-дегелдине айттып турар. Ол комитетти шеригин бүгү те-лерлерини, позицияны тө-лөөлөкчилеринде тургускай.

Эрге-чаргырамын шын өзсө ажилдап, акша-хөргөнгөн көчүч чир турган кижилерин күрүнө ашпаарында ул-дур сымарынын ботталдыр талазы-биле амы чазактын чо-гумчалык ажилдарын ханды-лар дөштөг шериг комитети шиптирлик дөштөг алыр ужурга чаварышкан деп ында чугаалап турар.

Чепсектик күштер император Хайле Селассие I-ге шы-чын болуп артыканы шериг ко-митеди бодунун медегелдине бадыйлаан, чуртун чаа кон-ституцияны хулоон алыр чугу-ла деп санаан. Шериг коми-теди өскө-даа негеддерин болгаш медегелдерин кылган.

Парламентияны туралы най-ысылалда ажилдап турар. Күрүнө эрге-чаргырамын структуралык өскөргөнгө, чуртун амыралын де-мократияларга хамаарыш-кын айтырыларын ында чу-гаалдып турар. Кончаачы чо-рук кылып турган мурунун-гү чазактын кезигүүнүн, өскө-даа дүжүмтерин (ола-рын тулуп хоруглаан) истен, хандар комиссияны тургузуп доошуп турар, оң составына армияны болгаш полицияны төлөөлөкчилери база кирер.

Оң аян-чоругу-биле холбаш-кы эртен армян Каттышкан Штаттар-биле моошалажы-рычче чүтүлүп илердеринге Пештун ажилдажынын иль-тикти хайбарыкчылар иле-кш, америк политикада Джексонун төлөөлөкчын улааныш-кынын оңа чүтүлүп база-ла онкалып айттып турарлар.

Пабло Неруданың төрүттүнгөн хүнүндөн бээр 70 чыл болганынга

МӨҢГЕ ПОЭЗИЯ

Пабло Неруда динг болза июлдун 12-де 70 жылга ийик. Анда ол он ач чедир чурттаган барган. Ол дөргө Чилинин уаузука шериг хунтазынын таарыштыгына хан-чиниг болган коргунуч ол айлардыр. Шулукчу аар-араан болза-даа, эмчиер оон түгүртөөсү кэриян далаз турган. Ычма-даа 1973 чылдык се-тарбыде Чилиге богаан эргидеини калды-домкун бо-луукуктары Неруданың ааруу дүрсөсөйикен.

Фашизм-биле баштайты алуунуг сегиржи алышкыны ала-караа-биле көрү тур-ган, дипломат кыялына за-маарыга чок ийикан алыш-кыны-биле дөвөөр чорутуу Чилини республикачы И-спанияга коюулу Нефали Рикаро Рейес Басультога берге болган. Ол хөй-төй тур-гары эртин, кезең болган, оон төрөөн чуртунда ийикан, кантиптегит делегейни ка-былында-даа бөдүүн ажы-иш-чилерини амдыралы аш-чут база түргөд-биле холбашкы-нын көрүп чоралы.

XX чүс чылдын үжөнгө чылдары мурунку дүрөөнүн-инг бөлөддарины балтыкп эге-лөөн фашизм Европаны төмө-ак, Испанияга хамзагы дайы-ны кичи төрөгөтөгө шынгы-ны сагындарыт апарган. Бо-дууну хөй-хөй текилери ийи-кан, дипломат апарган. Не-фали Рикаро Рейес Басульто-го берге делегей култураны камгалаарынын хөргөөн бо-дууну хууда харысалганын би-лип турган. Ол хүнереде тили өнөсүд «Испания чүрөмдө» деп шулууртун үндүргөн. Пабло Неруда деп ат-биле бү-гүдөгө билингир апарган ачы-гы уенин улуг шулуучуу чо-гаалыгы ачыгы шынар эге-лөө.

Неруданың номнары деле-гейни улустарынын он-өв-ылдарында өнүдүргөн.

Хүнде чеже чүве болбас дээрл?

Дээрта дораз көржү бээр бис... Хүнде чүү-даа болуулар-ла: Даштан уауи салгы турар. Хүрөк помилор кызы келер. Чолпан көргө келбей баар. Почтачысы халашкы боор. Чагааларың төрөү солтур. Чаржаан, бүрү аадин-май-р... Санган ийик бакыр апар. Кырган чери болганок-за Чан-чаа хепти келдикен боор! Кыман дээрде булут чаа боор, Шаткын дөмөр өскөр агар.

Оорган сыган чымарыма, Орай дүвө эртин шыккан, Хурай чылдар эртин турду. Кужур-ле мези, Матильда. Ийикан моруу дөвөт үнөр. Аттыккан хан түк шыккан. Алар санын судал дөмөр. Эмелтегир орунгары. Эске черик солгалары. Эптин-сөктү хемалп турар. Өзү кара кытарбе-ле. Оон соонда улуушкуну.

Шериг хунтазынын дужа-ды-биле улуг шулуучуун сөгүн хөөрүнүн жукалган, бидикмес терге апарганын дугайы чокта чаа бидикне берген. Эргиде өөлүдө өн номнары чили хоорайларын шадеринге өртөдипкен фа-шистерге Пабло Неруда өлүгө бөзү коргунуч болганы ол-дур. Чили шериг хунтазынын алурушкунери болган хи-ли-чектөөшкунери 30-ги чылдары фашистерини «чымыг похоттарында» бичи-даа магалай турган.

Ичма-даа шулуучуу өлөгөни өөлүдө оон шу-луучу дөмөдөй тургалуучу турган. Олар Чилиде үтө тер-гериде берген дөвөт күш-терге улуг ийикейт дөмө-сөткө кыйып турар. Дөмө-сөткө кичи төрөгөтөгө чили патриоттар-биле өн-сөт-кө кантиптыгынын дөмө-сөткө кылды Чилини улуг огууну 70 жылдын байыр-лап дөмөгөн турар.

Мария ЛЬЯНОС, ПМА-ның корр.

Чоо чүк улаушкуну

Чоо чүк улаушкуну чара төвөр. Тудуларын калгар ою! Сарыкка, коробель дег Тулган ооза көзүрүлөр. Оруларын, оруктары Ийи башы ажыккан мөң. Чектелген эринерач Чыла келген, ошкарымга. Ошкарымды, эринерач Ийи болган, өске боор. Бөгү, дээрта, солгузу хун Бөмбүрөккө бодараштын, Оңор, өзөр бүтү чүлөгө Ийикан ийик, байыр туайы! Чагай, тараа, кара дашты, Чагыты, отту алган тур мен! Өзүдөң, кыылданы, Оскерилең бойдуууну.

Делегей-даа кыдан тас-ла, Дөмдөр шупту-ла чаа. Удуб бөр мөң. Соң кустаян Уран тоолда дээрбек шыккан. Өртөмөйин хаара турар — Өөрүшкуну чүтө дөмдөр. Очулдурган М. ДОРЖУ.

Пабло Неруда бо шулуучу мөчүрүңү каш-ла хонук муру-нунда бижжөн.

ДАГНЫҢ КИЛЕҢИ

Чалымтың видэонини дугайында Чалымк өзөр билер-даа ийикан догааштырар: «Хай, чыс болган»... «Чер-даа шимчөө-дөмдөр бар. Кайык дыйлаан, чүдөн номчар»... Дүштүр-дур. Хөрек долган килеңдөң шылашай. Көшкө сөктүн баткан-дыр деп болуп тур мен. Даштарында эргидеини судалганга, Дагар бөзө түрөктү деп балыккар мек. Коммунист эш Корваланың салым дөң. Саклаам агаа амынайын чорур-дур деп. Кордильерин дагарында човулыны Шех бо дагар база дөңгө үлөшпө тур...

В. СЕРЕН-ООЛ.

Холдарында турат кинсөөн Комсомолчу оолдар, кыстар Байыр-чыскал хүнеринде Базып орда чараш-тайы!

Ие чуртун Идегей, Чаартыкы Сагалы ол. Ажы-ишке, өөрөдөлгө Алар-дам бедик-лейин. Ада Ленин чагыларын Алмс шычы кылар-тайы.

Ие чуртун Идегей, Чаартыкы Сагалы ол. И. КАРА-КУСКЕ. А. НЕВОЛИНИИң фотоу.

Чалымы назын чылдары

Бо чылды бөжөнөп тур мен, Комсомолга Владимир Ильич Ленинниң азы тывскандан бээр база ол хире үе эртин турар болганда, мөң сөткөл-сөгүмдөк аажок дайышкыны-ныг. Аресини болгаш Ленинниң комсомолдуг хүрээлөнгө эртинерин назынын, ажаа-хө-рөм караамга көстүп кээр-лар.

Бөгүн спартакиада ажыттынар

СПОРТЧУ ДЕМИСЕЛ ШЫҢҒЫ БӨЛҮР

Спорттук национал девисеринге Сибирь болган Ыраккы Чөөн чүк улустарынын Кызыл бөгүн ажыттынар зона спартакиадазына кыргыри-биле Якут АССР-нин, Хакас, Даг-Алтай автономнуг областарын, Усть-Орла национал округ-тун шилеңдик командалары чедип келген. Командаларын чамдык удуртуктары-биле бистин көр-респонсивенс ужурашкан, оон составын, спартакиадага кайы хире белеткенни көнүрүл айтырган.

Якут АССР-ниң шилеңдик командаларын удуртукчуу Р. АТЛАСОВ: — Спорттук национал девисеринге чылдык-на эртин турар спартакиада национал спорт-шуту сайырларында улуг дуа-ны чедирин келген. Оон мар-гылааларына ийикейт республиканың спортчулары чыл бү-рүдө кыпачылыг белеткенип, шаңгалдыг черлерин ая келген деп, ол демгелгезен. Силериниң республикалар на-йымсалыгына болур спарта-киадага белеткелгиз багай аяк деп болдар мен. Ыйык болза-даа, баш бурунгаар мак-танарга багай. Кайы-даа командала эки белеткелдиг кел-гени билдинер. Спартакиада-га шаңгалдыг чер дөң спорт-чу демисел шыңгы болуру чүгө-ажок. Эки белеткелдиг келгенер тылзай Сибирь Команданың составы шы-нар, анда хөй нурууунда ССР-ниң болгаш РСФСР-ниң спорт мастерлары кыргек. Ты-ла, Бурат хүрестерге, якут халыкка, шыр көндөрине болгаш спорт мастерине кайдалаатар кыргыр. Бисте ССР-ниң спорт мастерлери мөгөлөр Александр Аргунов, Петр Бе-рескин, Илья Григорьев, на-шопал спорт талазы-биле РСФСР-ниң спорт мастерлери мөгө Юрий Васильев, якут ха-лыкка Владимир Алексеев, Николай Саников ийикан өс-кө-даа суратлыг спортчулар бар. Тываның байымсалыгына ке-лирискес бисти аны-дүшмө-сөткө хууш алы, ол дөң өөрүп четтергенге хире этер-тир.

КӨГҮЛДҮР ШӨЛДӨР

А. С. Пушкиниң шулуучу-лу-гу өлүмчөк болуурунча ула-шаг улукчын мөңкө черин тааламчы болдурунга дайыра чок болган, ооңу хурай-дыр ийин. Сорот хемини эртерини кырылган, Михайловское, Пет-ровское, Григорское болган өс-кө-даа бүт-ле он дөрт хал-күштер шыгалдыг тирткыч. Маленко болган Кузнец хөдөрүн дүвүн ситиш-шөбис шыаа ап. Михайловское кырган Гюльбаб хөдү чек-тер-биле өрөмөкчө, а Шин-диг хөдү сөстүн кырип апарган.

Хөдүктөргө болган хөдөргө тыгарышкы чаа хуштү бөзү — чагайдыкка тыве-вилеңдик амыс сорулганы, ол төлөвилеңдик кылырның ажил-дарын Ленинградтың «Гиро-волок» листиндууш ажил-чалылары доозулан. Төлөвилеңдик бугулар апар-га, Салкыно сурунун алды чарында Сорот хемини кы-рер өөжүткө ийикден амыс-тынып, халыктын турар кызын астардык чаа тургустунар. Кезээле суг алаанда чыар ужурунда ол «көзүлөң» чыл хемини суунун дөңдөлөн чыл дээр арганы бээр. Чайга үлө Сорот боудун куралынды чамдыкны сөткөн-кытып чыл дар хөдөргө суган кылдыр Ленинград.

Н. КОНРАТЬЕНКО, СЭТА-ның корр.

Кадык камгалалынга

«ЕНИСЕИ» — БЕЖЕН ЧЫЛ БОЛГАН

Сибирде эң баштайгы совет дыштаныма «Бейшен» болган — «Енисей» 38 жыл болган. Анда 1924 чылдык на-йымдала бөзүн 380 киши дыштанын — олар колдуунда Красноярск мастерскаларынын болган фабрикаларынын ажилчылары. Ам «Енисей» чыл дургуунда 12 муң дыштаныма хуну-лаан ал турар. Халыклары кайгамчы ооза арга-арыг, арым агаар, дыштанымалар уаууу чаа харустар, Красно-ирск ГЭС-че аян-чорук кылы-ры, «Столбы» деп алыс-алыс-ты барып көөрү — ол бүтү бола терини эки дыштаны-галың үлөзгөн болур. Алаа чоккуу усае чок кызыт чаа көр-пүстери, дыштанымалар өн-төр бөссөйини тузар.

ЭМНӨЛГӨЛӨРГӨ ХЕРЕК ВИДЕОТЕЛЕФОН

Лыоста медицинаның ре-волюционнуг аппаратура заводу транспорттук видео-телефондары элдере бдүрүн эгелээ. Ол тургузуларын эмгелге черлерине аймаалар. Аппараттын системаныла кырип турар тү телекөмө-үш абонентиниң ардында — аарыг амынай, келген кыжи-нин база ичи сестралыны ардында харылааны ханды-рар. Херек апарганда, каме-ралары бер өрөөлөн өскө өрөөлөчө бир каттан биде калыче дамжалып чедирин ий болур, дар аарыг болган бо-жуур кийилер-биле ужура-жур дөң келгенериниң моңу мурунда болуумайын турган чалылааны, эмгелге черине чыды эмгелди турарларын эм-чини дүргөн кайгаран көөрү ам видео-телефонун ачымыда болууну болур апарган. (СЭТА-ның корр.)

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

ИЮЛЬ 12-ДЕ МОСКВАДАН

13.30 — Дамчылыктар программалы. 13.35 — Өндүт төлөкөргүтүт. «Кестин» деп хөй сериялыг уран-чечен теле-фильмниң баштайгы көрү-лүтү. 3-ку сериялы. 14.45 — Мөддөр. 14.45 — «Москвы-нын киноарт залдарында». Делегейин П. И. Чайковский аттыг V конкурсуунда түк-нөдөргө. 16.50 — 17.00 — Чалсар. 17.00 — Эфирде — «Амык назым». Комсомолта В. И. Ленинниң адын тыгзе-канын биле 50 чыл болга-ныга тураскалган дамчыла-га.

КЫЗЫЛДАН

18.00 Телемөддөр. 18.25 — Чарларлар, реклама. МОСКВАДАН 18.30 — Онугу төлөкөргү-түт. «Леонардо да Винчиини амдырал-чуртталгазы». Хөй сериялыг уран-чечен теле-фильм. 4-ку, 5-ки сериялары. КЫЗЫЛДАН 20.50 — Сибирь улустары-нын национал спорт хөвиле-рини. Телевидение пресс-ко-ференция. 21.20 — «Нептун, нирерин чөпшээрер» теле-фильм.

МОСКВАДАН

21.35 — Уаусучу тыпы ап-самблдерини Кипиневта III Бүтү-өвөлөк фестивалынын түнөө көчөртө. 22.50 — 23.00 — Чалсар. 23.00 — «Уе». Информастыг программа.

Редактор В. С. ШАРАВИИ.

КИНО

ИЮЛЬ 12-ДЕ

«НАЙЫРАЛ»: «Пан Вонтуң нууазы» 9.40, 11.30, 13.20, 15.10, 17.00, 18.50, 20.40 шактарда. «КАА-ХЕМ»: «Хуулгазын сапты» 10.00, 15.00, «Нуза гангезу» 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ПИОНЕР»: Кино чылдыг 9.30; «Хал дүвөңө шыгга» 11.00, 12.50, 14.40; «Наву-руггер» 16.20, 18.30, 20.30 шактарда. «ВОСТОН»: «Черик нуу-лар» 10.00; «Чайгы дүштер» 17.00, 18.40, 20.20 шактар-да. «ЧАЙГЫ КИНОТЕАТР»: «Бай душтун-ныс» 16.00, 18.20, 20.00 шактарда. «ЭНЕРГЕТИК» КУЛЬТУРА БАҢЫНЫ: «Ижи — өрнөстр» 15.00, 20.00 шактарда.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: Шыкес 667000

Ызма, Шетикки-Бравченко кудумчуу, бажы № 3 ТЕЛЕФОННАРЫ, Редакторун 24-63, редакторун оракачылдарын 35-24, пропаганда кылдыны 23-54, харысалгалыг секретарынын 23-35, партияж амдырал калкынын 37-13, культура калкынын 23-54, кады ажил-мэй калкынын 21-47, улугурун калкынын 22-64, чагаа калкынын 41-27, информалла база совет тургузуу калкынын 20-60, бугага-терияны 31-75, корреспондарын 27-41. Солун келбей барганда 32-75 телефоңе долгар.

СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП ҮНӨР